

Etkin Vatandaşlık - 1

1. İlk Türk devletlerinde kurultay adı verilen bir meclis vardı. Kurultaya kağanın başkanlığında devletin ileri gelenleri katılırdı. Önemli meseleler kurultayda görüşülür ve karara bağlanırdı. Fakat alınan kararlar konusunda son sözü kağan söylerdi.

Bu bilgide kurultay ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabılır?

- A) Kurultayda kararların oy çokluğu ile alındığına
B) Kurultayın ne kadar aralıkla toplandığına
C) Kurultayın danışma meclisi niteliği taşıdığına
D) Kurultaya katılanların halkoyu ile belirlendiğine

2. Orta Asya'da kurulan ilk Türk devletlerinde siyasi, askerî ve ekonomik kararların alındığı kurultaya kağanın başkanlığında devletin ileri gelenleri katılırdı. Kağanın eşi olan Hatun elçi kabulünde, şöenlerde, kurultaylarda, harp ve sulh meclislerinde Hakan ile beraber bulunurdu.

Verilen bilgiye göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Hatunlar da devlet yönetiminde söz sahibiydi.
B) Kurultaya hükümdar başkanlık ederdi.
C) İlk Türk devletlerinde hatuna önem verilirdi.
D) İlk Türk devletlerinde kadınlar da kağan olabilirdi.

3. Osmanlı'da divan teşkilatı ilk defa Orhan Bey zamanında kurulmuştur. Bütün devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı bir danışma organı olan Divan-ı Hümayunda devleti ilgilendiren tüm konular görüşülür ayrıca büyük davalara bakılırdı. Fatih Sultan Mehmet padişahların divan toplantılarına katılma geleneğine son vermiş, Fatih'ten sonra divana sadrazam başkanlık etmeye başlamıştır.

Bu bilgiye göre divanla ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Osmanlı'nın Kuruluş Dönemi'nde divana padişahlar başkanlık yapmıştır.
B) Orhan Bey zamanında kurumsallaşmaya yönelik çalışma yapılmıştır.
C) Sadrazamların divandaki önemi giderek azalmıştır.
D) Divan-ı Hümayun mahkeme görevi de yapmıştır.

4. Osmanlı Devleti, 3 Kasım 1839'da Avrupalı devletlerin isteğiyle Tanzimat Fermanı'nı ilan etti. Fermanla can ve mal güvenliği ile namus dokunulmazlığının sağlanacağı, mahkeme kararı olmadan kimsenin cezalandırılmayacağı, herkesten gelirine göre vergi alınacağı ve askerlik süresinin sınırlanacağı hükme bağlandı. Yine bu fermanla hiç bir ayırım gözetmeksizin herkesin kanun önünde eşit olduğu belirtildi.

Buna göre Tanzimat Fermanı'yla aşağıdaki hangi alanda ıslahat yapılmamıştır?

- A) Askerî
B) Dinî
C) Ekonomik
D) Hukuki

5. Sosyal devlet anlayışı, sosyal adaletin artırılmasına yönelik çalışır. Ekonomik, sosyal ve kültürel açıdan geri kalmış ya da güçsüz insanların da toplumun içinde bulunduğu genel refah seviyesine ulaşması için çaba harcar. Vatandaşların ekonomik ve sosyal gelişimleri için eşit olanaklar sunar.

Buna göre;

- I. Yaşlı Destek Programı (YADES)
II. Ders Kitaplarının ücretsiz dağıtımı
III. Bağımsız mahkemelerin varlığı

hangileri sosyal devlet anlayışına uygundur?

- A) Yalnız I.
B) Yalnız II.
C) I ve II.
D) I, II ve III.

6. Ülkemizde vatandaşlar seçme ve seçilme hakkına sahiptirler.

Bu durum Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin niteliklerinden hangisinin bir sonucudur?

- A) Demokratik devlet
B) Sosyal devlet
C) Laik devlet
D) Hukuk devleti

Etkin Vatandaşlık - 1

7. Türkiye’de eğitim, sağlık gibi hizmetlerin devlet tarafından ücretsiz bir şekilde karşılanması Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin niteliklerinden hangisi ile ilgilidir?

- A) Laik devlet
- B) Sosyal devlet
- C) Hukuk devleti
- D) Demokratik devlet

8. Aşağıdakilerden hangisi Anayasamızın 2. maddesinde yer alan Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin niteliklerinden biri değildir?

- A) Federal devlet
- B) Laik devlet
- C) Sosyal devlet
- D) Demokratik devlet

9. Ülkemizde Cumhurbaşkanı, mecliste oylanarak kabul edilen bazı kanunları çeşitli sebeplerle onaylamayarak tekrar meclise yollama yetkisine sahiptir.

Cumhurbaşkanının kullandığı bu yetki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Halkoyuna başvurma
- B) Kanun yapma
- C) Atama ve görevden alma
- D) Veto etme

10. • TBMM’yi gerektiğinde toplantıya çağırmak

- Uluslararası antlaşmaları onaylayıp yayınlamak
- Başbakanın teklifi ile bakanları atamak

Yukarıda verilen yetki ve görevler hangi kurum ya da kişiye aittir?

- A) TBMM
- B) Anayasa Mahkemesi
- C) Cumhurbaşkanı
- D) Başbakan

11. Bir kanunun teklif edilmesinden, yürürlüğe girmesine kadar birçok aşamadan geçmesi gerekmektedir. Kanunların mecliste oylanarak kabul edilmesinden sonra Cumhurbaşkanı tarafından onaylanması gerekir. Onaylanan kanunlar Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmektedir.

Verilen bilgilere bakıldığında ülkemizde uygulanan kanunlarla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kabul edilmeleri için çeşitli aşamalardan geçmeleri gerekir.
- B) Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmadan uygulanamazlar.
- C) Mecliste oylanarak kanunlar direk olarak uygulanabilir.
- D) Resmî Gazete’de yayınlanan kanunlar yürürlüğe girer.

12. “Din bir vicdan meselesidir. Herkes vicdanının emrine uymakta serbesttir. Biz dine saygı gösteririz. Düşünüşe ve düşünceye karşı değiliz.”

Atatürk’ün yukarıda verilen sözü Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin Anayasası’nda belirtilen;

- I. Demokratik devlet,
- II. İnsan haklarına saygılı devlet,
- III. Laik devlet

niteliklerinden hangileri ile ilişkilidir?

- A) Yalnız I. B) Yalnız II.
- C) I ve II. D) I, II ve III.

